

CVEČJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti

vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

VSEBINA 7. ZVEZKA.

Magnificat ad B. Virginem Mariam	193.
Magnificat k preblaženi Devici Mariji	194.
Opomba	196.
Mesec oktobra. Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.	
Trideseti dan. Kako mnogo je koristil sv. Frančišek sv. katoliški cerkvi	197.
Mati božja dobrega sveta	201.
Podoba Bogu posvečene zlasti redovne osebe.	
VIII. pogl. O zvestobi v redovnem stanu	203.
Prijateljski pogovor	206.
Nekaj čartic sè slovenskega misijona na Nemškem	211.
Življenje sv. Frančiška, pisano od treh njegovih tovarišev.	
IV. pogl. Kako je pri gobavih začel premagovati samega sebe	215.
Spomini na moje romanje v Sv. Deželo	216.
Novi generaljni minister našega reda	223.
Priporočilo v molitev	228.
Zahvala za vslišano molitev	224.

V GORICI
Hilarijanska tiskarna
1903.

Izhaja v nedoločenih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov) 150 v.

Knjižne novosti.

Izvestija Otdelenja ruskago jazyka i slovesnosti Imperatorskoj Akademii Nauk 1903 g. —

Ni dayno, kar je izešla tega znamenitega časopisa 1. knjiga 8. toma, polna učenih znanstvenih preiskav in drugih mikavnih spisov, ki jih vseh, če tudi le po naslovih, posebej omenjati tu ni prostora in ne bi nikomer koristilo; pomuditi pa se hočemo nekoliko z dvema, katerih eden se dotika koliker toliko tudi naše slovenščine, drugi je pa velike važnosti v nekem imenitnišem oziru. Zato tudi najprej o poslednjem nekoliko besedic, govoru namreč, ki ga je v spomin Vladimira Sergijeviča Solovjevega govoril (ali menda bral) 21. januarja 1901 v neki slovesni akademijiški seji A. F. Konji. —

Solovjev je po imenu mnogim znan tudi po naših krajih; umevno! saj je bil to v zadnji četerti preteklega stoletja najznamenitiši ruski modroslovec, in, kar je nekaj posebnega, praktičen kerščanski modroslovec, ki se je pogaujal ne za kake suhe, brezpomembne teorije, temuč za to, kar bi bilo vsemu kerščanstvu in celo vesoljnemu svetu gotovo največa sreča, za spravo namreč in zedinjenje vshodne cerkve z rimsko katoliško ter spreobrnjenje ostalih kristijanov (—in nekristijanov) h tej eni cerkvi Kristusovi. „Zgodovina,“ tako je pisal Solovjev, „je napravila prepad mej vshodno in zapadno cerkevjo. Ali kaker koli je globok ta prepad, vender ni skopan z božjimi, temuč s človeškimi rokami. Razdeljenje cerkev je božje pripuščenje, ni pa božja volja. Božja volja je nespremenljivo, da bodi ena čreda in eden pastir. Torej je dolžnost skerbeti za to, da se zasuje pogubni rov, ki je razdelil čredo Kristusovo.“

In Solovjev, pravi nadalje Konji, je bil terdno prepričan, da je ta sprava cerkvi zgodovinska naloga Rusije, ketera more in je dolžna v tem oziru povedati svetu novo besedo, odrekši se svoji cerkveni zapertosti in stopivši na pot vzajemnega vvažanja in praktičnega seznanjenja z duhovnimi močmi zapadne cerkve. To ima biti pot, ne brezciljnega zedinjenja nedostatkov in slabosti ene strani s temnimi stranmi druge, temuč pot kerščanskega razmerja ene proti drugi v pogledu na veliki cilj, dosego cerkvenega miru na zemlji. Vže 20 let pred nastopom Solovjevega je gojil in izrazil prav to željo znani pesnik Homjakov. In ta želja ogreva tudi zdaj mnogo iskreno-vernih ljudi na Ruskem. — Tako torej Konji na raznih mestih svojega spisa. Mi od naše strani pa smemo zagotoviti, da je prav to goreča želja tudi vseh vernih zapadne, katoliške cerkve; še prav posebno pa hrepenimo mi katoliški Sloveni, da bi se velika kerščanska država na severu berž ko berž v resnici lotila naloge, ki jo ji s terdnim preverjenjem pripisuje Solovjev. Ona bo s tem, tega smo prepričani tudi mi, duhovno moč Kristusove cerkve neizmerno pomnožila ter vsemu človeštvu skazala največo dobroto; ob enem pa bo prav tako krepko, vender nikomer na škodo, ojačila svojo lastno moč in veljavo mej narodi. Če je kje kedo, ki more s tem vsestransko, duhovno in telesno, osrečiti vesoljni svet, menda se ne motimo, ako mislimo, da je to v resnici in edino Rusija. Naj bi

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XX. tečaj.

—✿ V Gorici 1903 ✿—

7. zvezek.

MAGNIFICAT

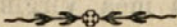
ad B. Virginem Mariam.

1. Magnificat* anima mea Virginem Mariam,
2. Et exultat spiritus meus* in dulcissima Matre mea;
3. Quia misericordes oculos suos ad servum indignum convertit;* ecce enim ex hoc beatam me confido futurum in saecula,
4. Quia fecit mihi magna Virgo potens,* cujus sanctum nomen Maria,
5. Et misericordia ejus a progenie in progenies* omnibus diligentibus Eam.
6. Fecit potentiam Immaculata,* contrivit caput serpentis antiqui.
7. Deposuit potentes de sede;* cunctas haereses sola interimit in universo mundo.
8. Esurientes ad Illam animas* implet coelesti dulcore.
9. Suscepimus per Ipsam Salvatorem mundi,* Dominum nostrum Jesum Christum,

10. Sicut locutus est Deus per angelum Gabrielem ad Eam: *
Sanctum, quod nascetur ex Te, vocabitur Filius Dei.
  11. Gloria Patri et Filio * et Spiritui sancto.
  12. Gloria et exaltatio * Virgini-Matri Mariae in saecula
saeculorum. Amen.
- Y. Dignare me coram universo mundo magnificare Te, Regina
gloriosissima.
- R). Da mihi virtutem contra hostes tuos, da victoriam de
ipsis.

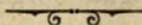
OREMUS.

Deus, qui beatissimam Virginem Mariam mira celsitudine
et gloria decorasti eamque gloriosissimam coeli et terrae
constituisti Reginam: respice ad populum tuum fidelem,
qui laeta jubilatione tantam Matrem glorificans pro ea
perpetuas tibi gratias agit, et concede propitius, ut quae
de ea in terris firmiter credimus, gaudentes aliquando in
coelis ipsi contemplari mereamur. Per Christum, Dominum
nostrum. Amen.

MAGNIFICAT

k prebl. Devici Mariji.

1. Moja duša * poveljuje Devico Marijo,
2. In duh moj se raduje * v najslajši Materi moji;
3. Ker je obernila svoje milostljive oči na nevrednega slu-
žabnika *; zakaj, glej, od zdaj zaupam, da bodem blažen
na veke,
4. Ker je velike reči storila meni devica mogočna, * katere
sveto ime je Marija,
5. In njeno usmiljenje gre od roda do roda * vsem tistim,
kateri jo serčno ljubijo.

6. Moč je skazala Brezmadežna, * zdrobila je glavo kači stari.
  7. Mogočne je pehnila s prestola; * vse krive vere vničuje sama na vesoljnem svetu.
  8. Duše po Nji hrepeneče * napolnjuje z nebeško sladkostjo.
  9. Sprejeli smo po Nji zveličarja sveta, Gospoda našega Jezusa Krista,
  10. Kaker je k Nji govoril Bog po angelju Gabrielu: * Sveto, ki bo rojeno iz Tebe, imenovano bo Sin Božji.
  11. Čast bodi Očetu in Sinu * in svetemu Duhu.
  12. Čast in slava bodi * Devici - Materi Mariji na vekov veke. Amen.
- Υ. Dovoli mi poveličevati Te pred vesoljnim svetom, o Kraljica najveličastniša!
- Ϟ. Daj mi moč zoper tvoje sovražnike, daj zmago nad njimi!

MOLIMO.

O Bog, ki si preblazeno devico Marijo s prečudežno visokostjo in častjo navdal ter jo postavil najveličastnišo kraljico nebes in zemlje; ozri se milostivo na svoje verno ljudstvo, ki z največim veseljem tolikanj imenitno mater časti in tebi neprestano za njo hvalo daje, ter daj, da vredni postanemo, kar o njej na zemlji terdno verujemo, enkrat veseli tudi sami gledati v nebesih. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Mih. Lendovšek
župnik.

Imprimatur!

Ab Ordinariatu archieppli Goritiae die 25. Junii 1903,
De mandato Celmi et Rev.mi Dom. Ordinarii

Mathias Kravanja
Dir: Cancellariae.

Opomba. — Magnifikat se imenuje molitev ali pesem, ki jo je govorila Marija na pozdravljenje Elizabetino v zahvalo za neizmerno milost, ki jo je prejela od Boga, ko se je sam Sin božji včlovečil v njenem deviškem telesu. Marija je zložila to molitev skoraj le iz besed svetega pisma stare zaveze, pred vsem se derži hvalospeva Ane, matere Samuelove (1. Sam. 2, 1—10). Pobožna devica izraeljska je znala gotovo svete pesmi starega zakona na pamet; zato ni da bi se čudili, da je govorila z besedami znanih milih pesmi, ko je v svoji neizrekljivi sreči hvaležno hotela poveličevati Boga *). Prav po njenem zgledu se je ravnal pa tudi naš pisavec, ko je hotel v zahvalo za milosti ponji prejete počastiti jo in se je poslužil v to zlasti njenih in drugih svetopisemskih ali cerkvenih bogoslužnih besed, ko je torej njeno Bogu v zahvalo zloženo pesem preobernil v njeno počeščenje. Sicer pa je imel pred očmi vže tudi zglede drugih svetnikov, zlasti svetega Bonaventure, ki je obernil na Marijo vero sv. Atanazija „Quicumque vult salvus esse“ in hvalospev „Te Deum laudamus“. Poslednji je natisnjen po slovensko v 2. letniku „Cvetja“ v 5. zvezku. — Ni davno, kar so objavljali neki pobožni listi, mej njimi tudi naša „Acta Ord. Fr. Min.“, prav ta hvalospev „Te Deum“ podobno predelan v čast sv. Antona Padovanskega, in tudi mi smo mislili za mesec rožni cvet na čast sv. Antonu v „Cvetju“ priobčiti poslovenjen ta spev; ali ko smo ga malo bolj natanko pregledali, smo se prepričali, da je v „Aktah“ menda nekaj pokvarjeno natisnjen, ali je pa že prvotno slabo preobernjen; zato pač tudi slovenske prestave ne kaže tiskati.

---

*) Primeri: Výklad posvátných žalmů a biblických chvalozpěvů breviáře. Napsal Dr. Jaroslav V. Sedláček. V Praze. Nakladem Dědictví sv. Prokopa. 1901. Díl II. str. 1246. — To delo bogoslovskega profesorja češkega vseučilišča v Pragi priporočamo pri tej priliki tudi slovenskim duhovnikom, ki umejo češki jezik. Ob enem bodi izrečena priserčena hvala učenemu gospodu pisatelju, da je svojo lepo knjigo naši knjižnici prijazno podariti blagovolil.

Mesec oktober.

Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.

(Pospel iz laškega „Il mese consacrato al serafico Patriarca S. Francesco, del P. Candido Mariotti“ p. C. L.)

Trideseti dan.

Kako mnogo je koristil sv. Frančišek sv. katoliški cerkvi.

1.

Mej prošnjami, ketere nas je učil naš zveličar Jezus Kristus v očenašu, je tudi ta: „pridi k nam tvoje kraljestvo“. Ker božje kraljestvo pomeni sv. Jezusovo cerkev, prosimo s temi besedami, da bi se sv. katoliška cerkev vedno bolj širila po svetu, da bi nejeverniki in judje spoznali pravega Boga, da bi se razkoljniki in krivoverci zopet vernili v edino zveličavno katoliško cerkev.

Prosimo nadalje tudi, da bi vsi tisti udje svete katoliške cerkve, kateri po besedah sv. aposteljna Pavla Boga z ustmi spoznavajo, v dejanju pa tajijo, razsvetljeni od božje milosti svoje grehe spoznali in obžalovali, ter tako zopet postali pravi otroci najboljše matere. Naposled prosimo, da bi sveta cerkev vse svoje sovražnike premagala in čista, edina in močna pravi mir uživala. Ni pa zadosti, da samo za to molimo in prosimo, tudi v dejanju moramo vsak po svoji moči h temu pomagati. Po besedah svetega pisma je cerkev podobna vinogradu, kateri potrebuje pridnih in zvestih delavcev, ki ga várujejo in obdelujejo, da ob svojem času donaša obilnega sadu, in ti delavci smo mi. Tudi je cerkev podobna bogati žetvi; žito je že lepo rumeno in zrelo, treba ga je požeti in spraviti, da se zernje ne pogubi in ne vniči, in žanjci smo zopet mi. Dalje je podobna nepremagljivi terdnjavi, katero neštevilni sovražniki napadajo, da bi jo premagali in pokončali, potrebuje torej pogumnih in nevstraš-

ljivih vojakov, ki jo branijo in ti vojaki smo mi, katoličani. Sleherni tedaj si mora prizadevati, da z besedo in dejanjem brani in razširja kraljestvo božje na zemlji, sveto katoliško cerkev, ker je njen sin, njen ud in njen podložnik, ker le tako more upati, da se bo vdeležil tudi kraljestva božjega v nebesih. Posebno je pa to dolžnost tistih, ketere je božja milost v to poklicala, kaker smo to mi duhovniki, redovniki.

2.

Sv. Frančiška je Bog namenil in izvolil, da bi sveto katoliško cerkev podpiral, in ne moremo dvojiti, da bi on tega ne bil na vse strani dopolnil, bodi si osebno, bodi si s pomočjo svojih redovnih sinov. Koliko si je pri tem sam prizadeval in s kakim srečnim vspehom, nam je že dovolj znano. Koliko pa je sveti cerkvi koristil po svojih redovnih bratih, kateri so se, navdušeni po njegovem zgledu in njegovem opominjevanju, vedno trudili njega posnemati, to hočemo tukaj na kratko pokazati. Zadostovalo bi opomniti, da njegovi trije redovi štejejo več tisoč svetnikov in blaženih božjih služabnikov in služabnic, kateri so vsled svetega, ponižnega, spokornega in delavnega življenja bili v začudenje svetu, angeljem in ljudem. Mej temi jih je več ko tisoč, kateri so kri in življenje dali za sveto vero Jezusovo. Koliko je bilo svetih misijonarjev in jih je še sedaj, kateri vneti od ljubezni do Boga in do bližnjega zapustijo svojo domovino in se podajo mej nejevernike in krivoverce, da bi jim ozna- njevali sveti evangelij in jim prižigali luč svete edino zve- ličavne katoliške vere! Nadalje, koliko šteje red učenih mož, kateri so z govorjeno besedo in s pisanimi knjigami učili in branili svete katoliške nauke! Koliko je bilo tudi naših re- dovnih bratov, ki so z modrostjo, učenostjo in svetostjo živ- ljenja zaslužili nositi škofovsko kapo, kardinaljski škerlat in še celo papeško trojno krono! Šploh nam spričuje cerkvena zgodovina od časa sv. Frančiška do današnjih dni, da so se

redovniki svetega Frančiška v vsakem oziru in v vsakem času trudili, delati v čast božjo in v zveličanje nevmerjočih duš. —

3.

Pomislimo tedaj dobro, da smo tudi mi tako srečni, da smo otroci tega velikega serafinskega očeta in bratje toliko njegovih dobrih sinov, ki so z učenostjo in svetostjo koristili sveti katoliški cerkvi. Mi imamo ravno tisto dolžnost, in jo moramo vsak po svoji moči izpolnjevali, ako hočemo biti pravi nasledniki naših prednikov. Res je, da dandanašnji slobodomiselni, ali bolje rečeno, neslobodnomiselni svet redovnike težko gleda in preganja, koliker mu je le mogoče, pa to preganjanje, mu je v sramoto, nam redovnikom pa daje priložnost, da se zvesti pokažemo svojemu poklicu. Poslužujmo se te priložnosti, odstranimo pomanjkljivosti, ketere so se mej nas vtihotapile. Sveta cerkev, ketera nas je vedno ljubila in nas še ljubi, nas potrebuje, in sicer sedaj bolj ko kedaj prej, ker jo ravno sedaj toliko mogočnih sovražnikov napada in vničiti in zatreti skuša. Sleherni tedaj, kaker mu je Bog podelil moč in zmožnosti, naj ji v pomoč hiti. Če se čuti poklicanega mej nejevernike iti, naj se ne vstraši težav, če ima dar govorništva, naj z gorečnostjo oznanjuje besedo božjo, in če ima dar učenosti, naj si prizadeva z učenimi in spodbudnimi spisi sveto vero in sveto katoliško cerkev braniti in podpirati.

Keteri na ta način niso zmožni sveti cerkvi koristiti, naj to storijo s tem, da, če so duhovniki, pridno in vestno spovedujejo, mladino vzgajajo, bolnikom strežejo, službo božjo dostojno opravljajo itd. Vsi pa brez razločka dajajmo bližnjemu lepe zglede s pobožnim in svetim življenjem. Na ta način bomo vredni udje velike frančiškanske družine.

Z G L E D.

Ko je imel sv. Frančišek od početka še majhino število učencev, mu je nekega dne Bog v zamaknjenju pokazal, kaka prihodnost njegov red čaka. Rekel je potem svojim prvim tovarišem: „Serčni bodite, sinovi moji, in veselite se v Gospodu! Majhino vaše število naj vas nikar ne plaši, moja in vaša priprostost naj vam ne jemlje poguma, zakaj Bog mi je razodel, da bo to družinico, ketere je on oče, razširil po vsih delih sveta. Hotel sem zamolčati to, kar mi je bilo razodeto, pa ljubezen me sili povedati vam. Videl sem namreč veliko množico ljudi, ki so prišli, da bi sprejeli našo obleko in tako živeli, kaker mi živimo. Videl sem vsa pota polna ljudi, ki so k nam hiteli; prišlo jih je mnogo s Francoskega, Španskega, iz Alemanije, iz Anglije in iz vsih drugih dežel. Neizmerno je bilo število njih, ki so stopili v naš red“. Kako se je spolnilo to prerokovanje svetega očeta Frančiška, nam kaže zgodovina našega reda. V kratkem času se je njegovo število neizmerno pomnožilo, s čudapolno hitrostjo se je razširil po vsih delih sveta.

Pravilo sv. Frančiška: „Gospod nas je poklical v pomoč svoji cerkvi“.

M O L I T E V.

Gospod, z visočine svojega nebeškega trona se milòstivo ozri na sveto katoliško cerkev, tvojo ljubljeno nevesto, za katero si svojo dragoceno kri prelil in vmerl v naj večem terpljenju. Ti vidiš, kako neštevilne zmote in krive vere nasprotujejo naukom, ketere nas ona nezmotljivo uči; kako se pregreha in hudobija vzdiguje zoper njene svete zapovedi; kako se ošabni duhovi zoperstavljajo najvišji oblasti, s katero v tvojem imenu zapoveduje in vlada. Zoper to splošno popačenost navduši vse vernike, zlasti pa nasledovavce sv. Frančiška, da se bodo neustrašeno vojskovali za sveto katoliško cerkev in se bodo tako spolnile obljube, da bodo vse ovčice poslušale tvoj glas, in bo eden pastir in ena čreda.

Mati božja dobrega sveta.

Mati dobrega sveta, prosi za nas! tako bomo molili za naprej v lavretanskih litanijah za izrekom „Mati prečudna“. Tako so namreč določili sv. oče papež Leon XIII. dne 22. aprilja 1903. Mislimo, da bomo vstregli bravcem Cvetja, ako nekoliko povemo o Materi božji dobrega sveta.

V sabinskih gorah dober dan hoda od Rima proti jutru stoji škofijsko mesto *Palestrina*, po staro *Praeneste*. Od tega mesta še kakih sedem do osem kilometrov dalje je stala nekedaj cesarska poletna hiša ali vila z imenom Klavdija; zraven je bil tempelj boginje Venere. To hišo je podaril cesar Konstantin Veliki papežu sv. Silvestru. Njegov naslednik, papež sv. Marko, je posvetil tamkajšni malikovavski tempelj v čast naši Gospej dobrega sveta. Neki paganski praznik, ki je bil tam v navadi, je spremenil v Marijin praznik za dobro leto; obhajali so ga 25. aprilja. Okoli vile Klavdije je nastalo mestece Dženacan (*Genazzano*). Cerkvica Matere Božje je bila zanemarjena, začela se je podirati. Plemenita rodovina Kolona (*Colonna*) je dobila v svoje posestvo Dženacan in cerkvico Matere božje, katero je leta 1356 izročila redovnikom avguštincem. Ker so bili pa vbogi, niso mogli popraviti cerkvice. Zavzela sta se za njo Janez iz Nočere, oskerbnik avguštincev, in pobožna vdova gospa Petrucija (*Petruccia*), tretjerednica sv. Avgušтина. Vdova je dala vse svoje premoženje za popravljenje cerkvice, ali popravljena ni še bila; pa dasiravno je bila že 80 let stara, vendar ni obupala, terdila je, da bo doživela, ko bo vsa cerkvica popravljena.

Bilo je sobota, 25. aprilja 1467, na praznik Matere božje dobrega sveta. Ob 4. uri popoldne je veliko vernih čakalo pred cerkvico večernic; kar zagledajo svetel oblak, ki se spušča na cerkvico. V mestecu zapoje vsi zvonovi; oblak zgine; v cerkvici so pa zagledali tik stene v zraku podobo Matere božje.

Podoba je 46^{cm} visoka, slikana na kot platnice vezane

*) Po Rosenkranz 1897. 4. Jahrg. Heft 4., 5., 6., 7.

knjige debelem ometu (fresco). Marija ima Jezuščka na levi roki; Jezušček se ovija z desnico okoli vrata Marijinega. Nad glavama je mavrica. Obraz Matere božje je svetel, pa se spreminja; včasih je blede, neketerikrat erdeč, pa tudi resen, zato je ne more nihče dobro ponarediti.*) Lasje in obervi se ji svetijo zlato erdeče; obraz je podolgovat; čelo visoko, nos gerški, oči modre, usta majhina in lepo narejena. Svetlo erjav plašč obdaja mater in otroka; Marijina obleka je modro zelenkasta, Jezuščkova pa erdeča.

Nihče ni vedel, od kod je prišla ta podoba; imenovali so jo „Naša ljuba Gospa iz raja“, ker so mislili, da je prišla kar naravnost iz nebes. Dogodek so hitro raznesli; v velikih množicah so hodili ljudje v Dženacan gledat in častit novo podobo. Nekaj tjednov potem sta prišla tudi dva romarja v nenavadni noši. Zelo sta bila vesela, ko sta zagledala podobo Matere božje; pravila sta, da ne gresta več s tega kraja. Enemu je bilo ime po naše Jurij (Giorgio, Džordžo), drugemu pa „izmej Slovenov“ (de Selavis). Množici sta pravila od kod sta doma in od kod je prišla ta podoba.

Doma sta bila iz Albanije, ki je bila takrat v zelo žalostnem stanu. Turki bi si bili radi podvergli to deželo; razkolni Gerki so si prizadevali, da bi katoličane za se pridobili. Proti enim in drugim se je hrabro vojskoval zadnji aljbanski knez Skanderbeg, ki je pa vmerl 17. januarja 1467. Po njegovi smerti so se Turki polastili dežele, mlačni katoličani so pa odpadli od rimske cerkve. Jurij in njegov tovariš sta sklenila zvesta ostati rimski cerkvi, ali v njih deželi jima ni bilo mogoče; nerada sta pa zapustila čudodelno podobo Matere božje v Škadru (Scutari). Pod to terdnjavo blizu rek Bojane in Drine je bila cerkvica Marijinega oznanjenja. V nji je bila daleč znana in zelo češčena podoba Matere božje. Po starodavnem sporočilu je bila prenesena iz Nazareta v Sveti Deželi leta 1291 z Marijino hišico. K tej podobi sta šla in Marijo prosila, naj jima pove, kaj naj bi storila. Prihodnjo noč se jima prikaže Mati božja in reče, da naj zapustita svojo domovino, ker bo sama s

*) To spričujejo verjetne priče, mej njimi tudi monsinjor D. r. Diljn (Dillon), ki je spisal o ti podobi 700 strani debelo knjigo v angleškem jeziku.

to podobo zapustila ta kraj in ljudem odpovedala svojo pomoč, ker je več ne častijo. Kamer bota videla iti njeno podobo, tja naj gresta.

Ko sta se napravila na pot, gresta še enkrat h podobi v cerkvice. Ko sta pobožno molila, se podoba vzdigne sè zida, kjer je stala skoraj 200 let. V oblaku se je vzdignila ter šla čez Jadransko morje proti Rimu. Šla sta za njo po morju kaker po suhem in dalje do Rima. Tu zgine podoba kaker zvezda svetim trem kraljem. Obiskavala sta cerkve in popraševala, da bi jo našla, pa vse zastonj.

Tri mesece potem še le, proti koncu aprilja, se je raznesla novica, da se je prikazala nova podoba Matere božje v Dženacanu. Precej sta se odpravila na pot tjakaj. Komaj sta podobo zagledala, berž sta jo spoznala in romarjem pripovedovala celo dogodbo. Jurjevi nasledniki še živijo v Dženacanu, imenujejo se Giorgio in so bogati. Tudi v Škadru se je ohranil spomin na to dogodbo.

Pri tej podobi se godijo čudeži do današnjega dne. Posebno so jo častili papeži sv. Pij V., Inocencij XI., Urban VIII., Benedikt XIV., Pij IX. in Leon XIII. Po prizadevanju papeža Inocencija XI. je bila ta podoba kronana leta 1682.; leta 1789 je določila sv. cerkev praznik in duhovne molitve v ta spomin in sicer 26. aprilja. Papež Leon XIII. so odobrili nove duhovne molitve za ta Marijin praznik, letos pa vkazali, da se tudi v lavretanskih litanijah spominjajmo Matere dobrega sveta.

P. A. F.

Podoba Bogu posvečene zlasti redovne osebe.

P. A. M.

VIII. POGlavJE.

O zvestobi v redovnem stanu.

Pobožna duša, ako hočeš biti dobra redovnica, ne bodi zadovoljna samo s tem, da zvesto spolnjuješ velike in ostre dolžnosti. Ti moraš biti zvesta tudi v malih rečeh; zakaj redovna

oseba, ki ni v vseh rečeh in dolžnostih zvesta, se navadi nezvestobe in ta pripelje polagoma do smertnega greha. In to iz zaslepljenosti, iz nagnjenja in v kazen. Nezvestoba pripelje v smertni greh iz zaslepljenosti. Taka nezvesta oseba si sama sebi prigo- varja, saj to je malenkost, in zavoljo tega ima tudi odpustljivi greh za malenkost. Pa kaj je nasledek temu? To, da opravlja taka oseba svoje molitve brez vsake zbranosti, da je pri sv. maši brez pobožnosti, se spoveduje brez zadostnega kesanja, pristopa k sv. obhajilu brez vredne priprave. Ali pa ne pripelje taka mlačnost lahko v smertni greh? Nezvestoba v spolnjevanju samo- stanskih dolžnosti, ki je prešla kaki osebi v navado, pripelje v smertni greh iz nagnjenja. Duša dobi neko nagnjenje do pre- stopkov in skoraj nevede pride iz malih prestopkov do velikih. Zato pravi sv. pismo: Kedor male reči zaničuje, bo polagoma padel, in Jezus Kristus sam je rekel, da, kedor je v malem nezvest, bo tudi v velikem nezvest postal. Iz nečimernosti se prejde v hudobijo, pravi sv. Bernard. Da bi nam to resnico pojasnili, rabijo učeniki duhovnega življenja razne lepe primere. Oni uče: Nezvestoba v spolnjevanju samostanskih dolžnosti je kakor voda, ki po kapljicah pada na kamen in ga polagoma izdolbe in pre- votli; kakor valovi reke, ki na bregu vedno več zemlje odnesejo, kakor kroglice, ki polagoma porušijo zidovje terdnjave. Nezvesta oseba je mlačna, mlačnost redi njene strasti in strasti jo pahnejo v pogubljenje. Nezvestoba pa pripelje v smertni greh tudi za kazen. Ali mar ne zasluži nezvestoba kazni? Nezvesta oseba lahkomišljeno žali Boga, vedno bolj se njemu odteguje; ali jo ne bo razžaljeni Bog kaznoval? Kaznoval jo bo s tem, da ji bo odtegnil svoje milosti. Ali se pa more človek vstaviti grehu brez milosti in pomoči iz nebes? Pobožna duša! ti se bojiš te strašne kazni; bodi torej zvesta in natančna v vsem! Veliko koristi ti bo prinesla zvestoba. Ž njo boš poveličevala in častila Boga, koli- kerkrat boš kaj storila iz pokorščine; ž njo boš spodbujala bliž- njega in tvoj zgled bo več izdal kot še tako lepo opominjevanje. Sè zvestobo boš premagala sovražnike svoje duše, nabirala si boš za to življenje zaklade milosti in zasluženja, za večnost pa za- klade slave in zveličanja.

Ne pozabi, da je veliko na tem, ako si v vseh rečeh zvesta; ne pozabi, da te v samostanskem življenju vse podpira v tvoje po svečenje; ne pozabi, da preziranje malih zapovedi, spravi v nevarnost tvoje zveličanje.

Tvoja zvestoba pa mora imeti naslednje lastnosti :

1. Mora biti vrejena. Bistvene in važne dolžnosti morajo biti podrejene manj važnim in nebistvenim. Zvesto sicer izpolnjuj sv. vodilo, ali še bolj zvesto zapovedi božje.

2. Tvoja zvestoba naj bo natančna, brez nemira. Včasih so take okoliščine, v katerih vera in pokorščina zahtevate, da se ne deržiš čerk sv. vodila; dosti je, da delaš v duhu sv. vodila. Zgled ti bo to bolj pojasnil.

Sv. Bernard je vказal enkrat enemu sebi podložnih redovnikov neko delo kerščanske ljubezni in sicer ob času, ko je imel ta redovnik po sv. vodilu opraviti duhovno branje o pokorščini. Redovniku se je težko zdelo prestopiti to zapoved sv. vodila in je pokazal svojo nejevoljo; svetnik mu pa reče: „Brat, iz ketelega namena pa opravljaš duhovno branje o pokorščini, ako ne za to, da bi pokoren bil“?

3. Tvoja zvestoba naj bo stanovitna; le stanovitnosti je obljubljena krona. Redovna oseba, ki je le včasih zvesta, ne časti Boga, kateri hoče, da se mu stanovitno in popolno služi. Ona ne spodbuja bližnjega, ker ta lahko misli, da je njena zvestoba omahljiva in nestanovitna.

4. Tvoja zvestoba naj bo vedno iz čistega namena. Kaj bi ti pomagalo, da zvesto spolnjuješ sv. vodilo, ako pa tega ne storiš iz čistega namena? Vedno skerbi, da boš Bogu dopadla, da boš vedno le njegovo sv. voljo spolnila in od njega odpuščenje grehov, to ali drugo milost dobila.

Kaj pa moraš storiti, ako prestopiš iz lahkomišljenosti ali iz človeških ozirov sv. vodilo? Ne postani malosserčna, temuč ponižaj se, obžaluj in s pravo pokoro popravi slabi zgled, ki si ga dala.

Sv. Berhmans je rekel na smertni postelji: Nič me bolj ne tolaži, kaker da vseh sedem let, kar sem stopil v novicijat, nisem prestopil sv. vodila.

Moli pogosto za zvestobo v vseh rečeh.

Prijateljski pogovor.

Dragi bratje in sestre! Predzadnjič smo nekoliko pre-mišljevali, da prava ljubezen do Boga, torej prava po-božnost, obstoji pred vsem v spolnjevanju volje božje in tako v zedinjenju naše volje z božjo voljo. Ali če hočemo voljo božjo res spolnjevati in se ž njo zediniti, jo moramo tudi dobro poznati. Voljo božjo prav spoznati pa ni mogoče razen v pravi cerkvi, tisti, katero je Jezus Kristus vstanovil in ji izročil božje razodenje, da ga ona nepokvarjenega ohrani, in ji zlasti zato obljubil svojo in sv. Duha vedno pomoč. Zato pa Bog tudi hoče, da smo pred vsem njeni pokorní udje, ker Jezus Kristus pravi: «Kedor pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očiten grešnik» (Mat. 18, 17.), torej tak, ki volji božji nasprotuje.

Ker se pa na svetu nahaja tudi več krivih cerkva, ke-terih ni Jezus vstanovil, zato je zelo potrebno, da vemo in smo terdno prepričani, ketera cerkev da je edino prava od Jezusa vstanovljena, ki jo naj poslušamo in se je deržimo. Jaz sicer vem, da ste, dragi braveci „Cvetja“, vsi že dobro podučeni v tem, in zato tudi terdno prepričani, da je naša katoliška cerkev edino prava. Ali dandanašnji se jako lahko zgodi, da pride človek v priložnost, ko mu ni zadosti, da je sam zase dobro podučen in prepričan, ampak je treba to prepričanje tudi braniti znati pred nasprotniki in omah-ljivci. Ne bo torej odveč, ako to reč skupaj natančnije pre-mislimo. Tudi drugoverci terdijo, da so njihove cerkve prave; ali torej tisti, ki včasi tu pa tam prestopijo iz naše katoliške cerkve h kateri drugi verski družbi, morda res spoznajo, da katoliška cerkev ni prava, ampak ketera druga? Meni se zdi, da takim še na misel ne pride, ali pa vsaj prav malo na to mislijo, da bi se o resnici prepričali, ampak sto-rijo toliko odločiven korak iz vse drugih nagibov. Narav-nost neverjetno je, da bi mogel katoliški kristjan, če je le nekoliko o tem podučen, poleg tako jasnih dokazov še dvo-jiti o resničnosti sv. katoliške cerkve.

Le samo eden je pravi Bog; le eno vero je zato Jezus učil in eno samo cerkev vstanovil. In da bi ta cerkev tudi

vedno edina ostala, jo je podvergel verhovni oblasti enega izmej apostoljev. Sicer je Jezus tudi druge apostolje postavil ko stebre svoji cerkvi, ali kot podlago vsemu posloppju pa je določil samo enega izmej njih, Simona Petra. Ko je namreč Jezus pri neki priložnosti vprašal apostolje: »Kedo pravite vi, da sem jaz?« odgovoril je Simon Peter v imenu vseh ter rekel: »Ti si Kristus, sin živega Boga.« In Jezusu se je ta Petrova terdna vera tako dopadla, da je očitno razodel svoje dopadenje nad njim ter mu rekel: «Blager ti, Simon, Jonov sin, ker meso in kri ti nista razodela tega, ampak moj Oče, ki je v nebesih. Pa tudi jaz povem tebi: Ti si skala (Peter), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklena vrata je ne bodo zmagala. In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva; in kar boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in kar boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih». (Mat. 16, 15—19).

Ko je tako Peter, v imenu vseh apostoljev in vseh pravovernih kristijanov, izpovedal svojo od Boga mu razodeto vero, da je Kristus pravi Bog, je Jezus Kristus Petra blagroval zato, in poverh blagrovanja mu je obljubil, da bo na njega zidal svojo cerkev, ketere peklenke moči ne bojo zmagale. Dal mu je prednost mej apostolji in izročil mu najvišjo oblast v svoji cerkvi.

Jezus Kristus je pa cerkev samo vstanovil, ni je pa dodelal, ampak se še vedno zida in doveršuje. Kristus namreč svoji cerkvi ni namenil obstanka samo nekaj časa, morebiti samo dokler bi apostolji živeli, ampak on hoče, da stoji do konca sveta. Zato ima pa vedno stati tudi podlaga cerkve, ketero ji je Jezus Kristus dal v Petru, ki ga tudi iz tega namena imenuje Petra ali skalo. Kaker pa sploh apostoljem Jezus ni obljubil svoje pomoči šamo za čas njihovega življenja, ampak do konca sveta in tako torej tudi vsem njihovim pravim naslednikom vse čase, dokler bo svet stal in bo trajala vojskujoča se cerkev, in kaker vse pravice in dolžnosti, ki so jih apostolji od Jezusa prejeli, prehajajo tudi na njihove prave naslednike v vseh časih do konca sveta, tako tudi najnižja oblast v cerkvi in vse prednosti, ketere je apostolj Peter prejel od Jezusa, prehajajo poversti na vse Petrove prave in postavne naslednike.

Tako glejte, predragi, mi lahko vemo in smo prepričani, da je naša cerkev tista, katero je Jezus vstanovil, ker stoji na tisti podlagi, na katero je hotel Jezus zidati svojo cerkev, na skali sv. Petra.

Sv. Peter je bil rimski škof; iz Rima je vladal vso cerkev celih petindvajset let; ondi je tudi vmerl kot marternik. In zato je vsakokratni njegov postavni naslednik na rimskem škofijskem sedežu tudi njegov naslednik v višjem poglavarstvu čez vso pravo Kristusovo cerkev, in se zato imenuje papež (t. j. „oče“ kristijanov) in namestnik Kristusov.

Bodimo torej veseli, da smo v pravi Kristusovi cerkvi in se smemo imenovati rimske katoličane, in, kaker sv. Peter, tudi mi terdno verujmo, da je Kristus sin živega Boga ter očitno in neprestrašeno spoznavajmo to temeljno resnico naše sv. vere. Deržimo se vselej terdno naših dušnih pastirjev, ki nam jih pošljejo škofje, kateri so v zvezi z rimskim papežem, ker tako se deržimo skale, na kateri stoji prava božja cerkev. Torej varujmo ta dragoceni zaklad prave sv. vere in branimo ga posebno pred tistimi, ki nas hočejo ločiti od naših dušnih pastirjev in s tem od namestnika Kristusovega na zemlji. Nedajmo se jim slepiti in zapeljavati; sami so vero zgubili, in hočejo tako tudi nas ločiti od žive vinske tertre, ketera je Kristus. Govorijo nam od luči prostosti in napredka, ali vedimo, da je edino prava luč Jezus Kristus in njegova sv. vera, prava prostost le v zatajevanju samega sebe, in edino pravi napredek le v tem, da si prizadevamo Kristusa ljubiti in njegove čednosti posnemati.

Ali tisti, ki si dandenes prizadevajo, da bi katoliško ljudstvo odtergali od dušnih pastirjev in ga tako ob vero pripravili, ravnajo pri tem silno zvito, in zato se kaj lahko vjame v njihove zanjke, kedor v veri ni prav terden in dobro podučen. Zlasti namerjajo s tem doseči svoj namen, da hočejo pri ljudstvu vzeti duhovnikom dobro ime; zato izdajajo razne silno hinavsko pisane časopise, po katerih razglašajo o duhovnikih včasi morda nekoliko resnične, večji del pa izmišljene, ali vsaj povekšane napake in pregrehe. In da bi ljudstvo tem lažje premotili, se pri vsej tej hudobiji prav hinavsko delajo dobre, večkrat celo

pobožne ljudi. Zato pa o takem strupenem berilu prav posebno velja Jezusov opomin : «Varujte se lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi.» (Mat. 7, 15.).

Nikar torej ne berimo takih strupenih časopisov, tudi iz radovednosti ne, in ne hodimo na limanice sovražnikom sv. cerkve, če hočemo pravo vero ohraniti. Zakaj kaker je nemogoče v kužni sapi živeti, pa se je ne navzeti, tako je nemogoče, da bi kedo od takega branja škode ne imel. Zato je sveta cerkev vedno ostro prepovedovala, veri in cerkvi sovražna pisanja brati, razširjevati ali shranjevati. Se ve, da taki, ki so v veri popolnoma na nič prišli, kriče na vse gerlo, da je ta cerkvena prepoved užgano znamenje obtežnje človeškega uma in duha. V resnici pa cerkev s tem ne prizadeva človeškemu umu in duhu nikakeršne obtežnje in ne vklepa njegovega duha v nikakeršne vezi. Ona ravna le po zgledu previdne matere, ki otroku ostri nož iz rok potegne, da se ž njim ne rani, in vzame strupeno gobo, da se ne ostrupi.

Kaj je glavni vzrok, da dandenes brezbožniki tako besnijo nad našimi duhovniki, da zlivajo na nje ves mogoči smrad in žolč, na kratko pojasnim. Dandenes se po vsem omikanem svetu širi nekaka splošna prostost ali svoboda, ki bi bila sama na sebi dobra in osrečevalna, ke bi le ne bilo toliko brezvestnih ljudi, kateri ravno s pomočjo te svobode drugim pravice kratijo in krivico delajo. In ravno vsled tega so razne volitve dandenes tolike važnosti, za ketere se zato vse razne stranke zelo pripravljajo in organizujejo, za kar skerbijo njih voditelji. Tudi katoliških duhovnikov, ki so voditelji katoliškega ljudstva, je zato sveta dolžnost, da ljudi v tem podučujejo in organizujejo. In ker naši marljivi duhovniki to seveda tudi delajo, zato jih nasprotniki katoličanstva grozno čertijo, ker bi radi, da bi se katoličani ne brigali za volitve ali pa vsaj volili po njihovi volji, da bi potem mogli z nami storiti, kar bi se jim zljubilo. Zato pa želijo in si prizadevajo, da bi duhovniki pri ljudstvu zgubili spoštovanje in zaupanje in tako ves vpliv, da bi se potem ljudstvo od duhovnikov odvernilo in se jim ne dalo voditi. Kaj bi bilo tega nadsledek, si lahko mislite...

Zato pa, katoličani, pozor! Kristus nam pravi: »Bodite priprósti kakor golobje, pa previdni kakor kače«.

Ko je Jezus Kristus dopolnil na križu odrešenje ljudi, in je bilo treba le še sredstva, da bi se ljudje mogli odrešenja res vdeležiti, je razposlal svoje poslanca po svetu in jim rekel: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji: torej pojdite po vsem svetu in učite vse narode, učite jih spolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal. Oznanjujte evangelij vsem stvarjem; kedor bo veroval, ta bo zveličan«. Premislimo, komu je Jezus govoril te besede; koga je poslal sv. evangelij oznanjat vsem narodom in ljudi vdeležiti odrešenja? Ali morda angelje? Ali je pa celo kakove posebne duhove vstvaril v ta namen? Pač lahko bi bil Jezus .to storil, ker je vsemogočen Bog, in vsled svoje največe oblasti čez nebo in zemljo, bi bil lahko poklical več ko dvanajst legijonov angeljev iz nebes in je poslal po svetu oznanjat božji nauk in pripravljat ljudi za zveličanje. Ker pa Jezus v svoji neskončni božji modrosti tega ni za dobro spoznal, zato ni poklical brezmadežnih angeljev z nebes in ni vstvaril kakovih posebnih duhov, da bi vladali Njegovo sveto cerkev na zemlji in ljudi učili s pravo vero spoznavati Boga in mu služiti, ampak poslal in pooblastil je zato svoje apostolje, in v apostoljih vse njihove prave naslednike, namestnike in pomočnike izmej nas ljudi, ki smo vsi nagnjeni h grehu in podverženi raznim slabostim. In Jezus je pač tudi dobro vedel, da se bodo morali duhovniki ravno tako vojskovati sè skušnjavami, kakor drugi njegovi verniki, pa je vendar tako storil. Ko je apostolj Peter Kristusa trikrat zatajil, da ga ne pozna, in se s tem zoper njega hudo pregrešil, vendar Kristus zato ni preklical besed, s katerimi mu je poprej obljubil najvišjo oblast v cerkvi, ampak ga je v tem poterdil, ko mu je zopet naročal pasti vso njegovo čredo. Ali morda hočemo mi v tem Bogu nasprotovati? Tega pač nikaker ne smemo, če nam je kaj mar za naše zveličanje, marveč bodimo prepričani, da le tako moremo biti pravi in dobri udje Kristusove cerkve in se zveličati, če smo terdno vzdani v stavbo, ketera stoji na podlagi, na katero kaže Jezus ko pravi: »na to skalo bom zidal svojo cerkev«, to je, če smo v tesni zvezi z rimskim papežem in s katoliškimi duhovniki.

Torej, kristjani, ne dajmo se motiti in ne poslušajmo zapeljivcev, kateri hočejo napraviti razkol mej nami in našimi duhovniki, temveč :

1. Ljubimo svoje duhovnike ! Oni za nas molijo, za nas darujejo sv. mašo, delijo nam sv. zakramente, oznanjujejo nam besedo božjo in po njih smo prejeli dragoceni zaklad sv. vere ; oni skerbijo za našo časno in večno srečo. Zato na svetu nimamo žive dni boljšega prijatelja in večega dobrotnika od duhovnikov.

2. Spoštujmo je kaker so verni Galačani spoštovali sv. Pavla. Njim na čast ta apostolj piše : „Sprejeli ste me ko angelja božjega, ko Kristusa.“ (4, 14.)

3. Poslušajmo je in bodimo jim pokorni, zakaj Kristus pravi : „Kedor vas posluša, mene posluša ; kedor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.) Slednjič :

4. Molimo za-nje, da bi svoje ovčice prav pasli ; pa tudi, drugim evangelij oznanovaje, sami ne bili pogubljeni. Zato recimo : O veliki duhovnik Jezus Kristus ! serčno se ti zahvalimo, da nam svoje namestnike, duhovnike pošiljaš, ki so nam vodniki na temnih potih našega življenja. O daj, prosimo te, da nam pravega pota ne bodo le z besedo kazali, temveč tudi sè svojim zgledom po njem hodili, mi pa je zvesto posnemali, dokler vsi, pastirji in čreda, k tebi, največemu pastirju, dospemo v tvoje kraljestvo ! Amen.

Valentin Zavodnik,
tretjerednik.

Nekaj čertic sè slovenskega misijona na Nemškem.

(D a l j e .)

P. S. Z.

Velik je vpliv časopisov ; slabi so pravi dušni strup, omamijo pamet in zapeljejo um in serce na pot krivice in pregrehe ; dobri so zdrava hrana, ki nas krepča v terdem boju za resnico ter nam kaže pot kerščanske pravičnosti in ljubezni do Boga in bližnjega. Zato podpirajmo dobre časopise, razširjajmo jih in naročajmo tudi sami.

Nič manj ko časopisi pa vplivajo na versko življenje tudi razna društva. Dobra društva osnovana na temelju sv. vere so že marisketerega mladeniča in moža rešila pogube, veliko zapeljanih zopet spravila na pravo pot in vzgojila mnogo značajnih mož, odločnih kristijanov, kaker so jih nasprotno tudi slaba že mnogo zapeljala.

Društva niso nikaka nova iznajdba, saj so jih poznali in imeli že naši davno v grobeh strohneli predniki, izmej katerih so menda naši sosodje Hervatje svoje zadruge najdalje ohranili, dokler se tudi ti od nasprotnikov in po domačih prepirih zapeljani v svojo lastno nesrečo niso razdvojili. Škoda, da so prepozno spoznali, kako pogubonosno je, da se deli brat od brata.

Čeravno so pa verska kaker tudi gospodarska, rokodelska in podobna društva stara naprava, se vender naš čas glede števila raznih društev prav posebno odlikuje. Odkar je v zadnjih štiridesetih letih začel tako imenovani socialjizem razširjati krive nauke in zapeljevati priproste delavske stanove sè sladkimi obljubami, ter zbirati ljudi pod svojo zastavo, da se vpirajo duhovski in deželski gosposki, da tajijo Boga in vsako oblast, našo dušo in božje razodenje, od tistega časa dalje je nastala potreba zasnovati razna nova politična in gospodarska društva na verski podlagi. Hvala Bogu, da se je v tem oziru dosedaj v raznih deželah že mnogo storilo cerkvi, državam, narodom in posameznim udom človeške družbe v korist in rešitev.

Na Slovenskem se imamo mnogo zahvaliti za probujenje društvenega življenja prerano vmerlemu kardinalju Missiji, ki je modro in previdno pripravljaj pot društvenemu življenju na Kranjskem, da je mogel njegov goreči naslednik Anton Bonaventura s pomočjo odličnega slovenskega kerščanskega socialjista dr. Kreka takoj začeti prepotrebno socialjno delo. Delavske hiše okoli Ljubljane, različna gospodarska in delavska, zavarovalna in podporna društva, obilni shodi in zborovanja so jasen dokaz, da se je na socialjnem polju na Kranjskem že mnogo storilo in upanje je, da se bo začeto delo krepko nadaljevalo ter razširilo na vse slovenske dežele.

Na Vestfaljskem je društveno življenje zelo razvito. Izmej verskih ali cerkvenih društev je najbolj razširjeno

knapovsko društvo sv. Barbare za delavce v jamah, društvo sv. Jožefa za može, potem Marijine družbe za mladeniče, žene in dekleta. Glavni namen vseh teh kaker tudi družih enakih društev je natančno izpolnjevanje verskih dolžnosti in pogosto prejemanje sv. zakramentov. Udje teh društev imajo vedno skupno sv. obhajilo na veči ali manjši odlok. Prav lepo in spodbudno je, ko prihajajo v cerkev sè zastavo.

Najbolj genljivo je videti može društva sv. Barbare, ko v knapovski uniformi stoje v cerkvi sè svojo zastavo mej sv. mašo in potem sè sklenjenimi rokami pobožno pristopajo k sv. obhajilu v najlepšem redu. Lep pogled, krassen prizor je gledati otroke pri prvem sv. obhajilu, še bolj genljivo je gledati te može.

Razen cerkvenih imajo pa tukaj tudi prav veliko svetnih društev: politična, gospodarska, delavska, podporna, zavarovalna, za razne stanove, za oba spola, za može, za mladeniče itd. Vsaki stan, vsako delo, vsaka starost, skoraj vse ima svoje društvo.

Izmej političnih, ki stoje na podlagi sv. vere, naj tu omenim le eno, ki se mi zdi najbolj imenitno. Imenuje se nemški „Volksverein“. To je vstanovljeno za celo Nemčijo. Pristopiti sme v to društvo vsak dorasli nemški državljani. Udnina znaša 1 M. na leto, za kar dobiva vsako leto sleherni ud šest knjižic, razne tiskane pole, iz katerih zajema potreben nauk v političnih stvareh, o delovanju državnega zbora, o volitvah, o socijalni demokraciji, o družtvih, o raznih postavah itd. Verh tega ima pravico izposoditi si iz skupne knjižnice to ali ono knjigo tudi po pošti. Iz tega je razvidno, da je glavni namen tega društva podučevati ude v političnih vprašanjih. Ker pa tega ne more doseči le z branjem, zato napravlja mnogo shodov v raznih krajih kamer se udje skličejo in eden ali več od mož, ki se s politiko resno pečajo, govori tu o najvažnejših in najpotrebnejših stvareh za dotični čas in razmere. Društvo obstoji še le dobrih deset let in vender je imelo že nad 1200 takih shodov, v tem letu več ko 300, ker se pripravljajo na volitve v državni zbor. Primerjati bi se dalo to društvo vodovodu, ki nosi vodo iz enega studenca v celo mesto, v sleherni hišo. V mestu München-Gladbach ima svoj glavni

sedež. Okoli 6 ali 7 mož sedi tam in prebirajo časopise in knjige, pošiljajo vsaki teden nad sto petdeset člankov jedernate vsebine v kat. časopise, odgovarjajo na razna vprašanja, zavračajo laži in obrekovanja nasprotnikov, izdajajo knjižice in pole, podučujejo sebe in druge v vseh političnih vprašanjih jedernato in temeljito. To je studenec, iz keterega teče zdrava pitna voda na vse strani. Po vseh večih krajih in župnijah je to društvo že vstanovljeno in šteje sedaj okoli 250.000 udov.

Vsako mesto in kraj, kjer je društvo vstanovljeno, ima svoj sedež v dotičnem kraju, ki je pa vedno v zvezi in podrejen glavnemu sedežu v München-Gladbach. Te krajevne podružnice imajo svoje predstojništvo, kateremu v pomoč izvolijo udje več ali manj zaupnih mož izmeje sebe. Pomen teh slednjih je za društvo zelo imeniten. Vsakemu od njih je podeljena ena ali več ulic ali hiš istega kraja; nad temi mora paziti za časa volitev, da se kedo ne izneveri ali doma ne ostane; on mora deliti knjižice, pole, in sporočati razne odredbe, čas shodov, in skerbeti, da v njemu odkazanih hišah kaj udov pridobi. Razen teh ima društvo tudi svoje tajnike, ki se potegujejo za pravice delavcev. Ti so izbrani iz delavcev samih, se morajo nekaj mesecev šolati, da so kos svoji nalogi, in ker so ravno sami bili delavci, uživajo pri svojih negdanjih tovariših popolno zaupanje.

Vstanovitev in organizacija tega društva je kaj dobro premišljena in lepo osnovana, zares veliko delo velikega moža, odličnega politika in odločnega katoličana, slavnega Windthorsta. Ono je nepremagljiva vojska proti socialjni demokraciji, najboljša šola za katoliške delavce, silna moč na političnem polju, cerkvi v blager, narodom v prospah, državi v rešitev.

Ali se ne bi dalo tudi v naši Avstriji kaj podobnega osnovati? Narodnosti bi sicer delale ovire, a nemogoče vendar ni in potrebno nič manj ko katoličanom na Nemškem.

Od naših ljudi jih je nekaj vpisanih v društvo sv. Barbare; v Hambornu imajo celo svoje slovensko društvo pod vodstvom vnetega nemškega duhovnika g. rektorja Köster, ki se je slovenščine že dobro naučil. Bog daj, da bi mnogi slovenski delavci tudi iz sosednih župnij pristopili v to

društvo. V združenju je moč. Če se pa delimo, bodo kmalu drugi nad nami gospodovali, v tujini, kaker tudi doma.

(Dalje prihodnjič.)

Življenje sv. Frančiška

pisano od treh njegovih tovarišev, kateri so nekedaj
ž njim občevali.

IV. POGLAVJE.

Kako je pri gobavih začel premagovati samega sebe in v
zopernostih občutiti veliko sladkost.

Ko je en dan goreče molil Gospoda in prosil, je prejel odgovor: „Vse, kar si posysetno ljubil in želel, moraš zdaj zaničevati in merziti, ako hočeš poznati voljo Gospoda Boga; in ko boš to začel, ti bodo neznosljive in grenke tiste stvari, ketere so se ti prej zdele sladke, to pa, kar ti je bilo prej grozno in težavno, se ti bo spremenilo v nepopisljivo sladkost“.

Razveseljen po tem in od Boga okrepcan, je jahajoč blizu Asiza srečal nekega gobavega. Ker se je pa po navadi gobavih z grozo ogibal, se zdaj posili s konja dolu iti. Na to mu daruje denarja in mu poljubi roko; in ko je prejel poljub od njega, je konja zajahal in šel naprej. Po tem je začel zmirom bolj zaničevati samega sebe, dokler ni milost božja prišla do svoje popolne zmage.

Malo dni potem je vzel sebo mnogo denarja in šel v bolnišnico gobavih, kjer je zbral vse skupaj, in vsacemu dal vbogajme ter poljubil roko. Ko je od njih odhajal, se mu je spremenilo v sladkost, kar se mu je prej zdelo grenko, namreč videti in dotikati se gobavih. Tako so mu bili zoperni gobavi, kaker sem rekel, da jih ne samo ni mogel videti, temuč se niti hotel bližati njih prebivališču. Ako se je pa zgodilo kakšenkrat, da je šel mimo njih hiš, ali jih videl, ga je sicer vsmiljenje gnalo, da jim je dal po kaki posredovalni osebi vbogajme, vender se je od njih preč obernal ter si nosnice zatisnil sè svojima rokama. Ali po milosti božji je postal domač in prijatelj gobavim, tako da je, kaker pravi v svoji oporoki, mej njimi prebival in jim ponižno stregel.

Spremenjen pa na dobro po obiskovanju gobavih, je nekega tovariša, keterega je jako rad imel, peljal na neki oddaljen kraj, rekoč, da je našel neki velik in dragocen zaklad. To jako razveseli tistega človeka; ter gre ž njim rad, kolikerkrat ga on pokliče. Njega je Frančišek večkrat peljal k neki votlini blizu Asiza, pa on sam je šel notri, tovariša pustivši v skerbeh za zaklad od zunaj. In od novega in posebnega duha presunjen je skrivaj molil k Očetu, želeč, da ne bi nihče vedel, kaj on notri dela, razen sam Bog, s katerim se je on o pridobitvi nebeškega zaklada neprenehoma posvetoval.

Ker je pa vse to opazil sovražnik človeškega rodu, si je prizadeval sè strahom in grozo ga od začetega dela odverniti. V Asizu je bila namreč neka gerbava in spačena ženska, katero je hudobni duh možu božjemu se prikazavši vedno pred oči stavil ter mu grozil, da bo nanj preložil tisto gerbo, ako se od svojega namena ne verne. Ali hrabri vitez Kristusov je zaničevaje grožnje hudega duha pobožno molil, da bi Bog ravnal njegova pota. Prenašal je pa veliko dušno terpljenje in strah, ker mu ni bilo moč počivati, dokler ni v djanju izpolnil, kar se je bil namenil. Ena za drugo so mu prihajale misli, katerih nadležnost ga je jako motila. Znotraj je namreč gorel od božjega ognja, in te dušne gorečnosti ni mogel zunaj skriyati. Obžaloval je svoje velike grehe, in niso ga več razveseljevale pretekle ali pričujoče slabosti. Ni pa še imel zaupanja, da se jih bo zanaprej zderžaval. Sicer, ko je izhajal iz votline, se je zdel tovarišu v družega človeka spremenjen.

P. H. R.

Spomini na moje romanje v Sv. Deželo.

(P. E. P.)

1. Iz Tersta do Aleksandrije.

Palestina — Sv. Dežela! Dežela, o kateri smo že v rani mladosti tako radi poslušali pripovedovati, dežela, kamer vleče s toliko silo serce slehernega kristjana — in zakaj bi ga tudi ne? saj so v tej deželi kraji, v katerih se je zveršilo naše odrešenje!

Dne 22. januarija t. l. smo se vkercali trije sobratje in jaz v Terstu na lepi in jako veliki ladiji avstrijskega lojda. Ladija

Habsburg je sicer ena najlepših in največih lojdovih ladij, vendar pa mi je postalo nekako tesno pri sercu, ko sem zapustil trdna tla, ter stopil na ladijo, ketera nas je imela prepeljati iz Tersta v Aleksandrijo, iz Eyrope v Afriko. Toda kmalu sem spoznal, kako malo opravičen je strah, keterega imajo ljudje pred morsko vožnjo; saj je vožnja po morju mnogo lepša, prijetniša in skoraj tudi varniša, kaker po železnici. Potem, ko smo odložili v kabini, to je v izbici, ketera nam je bila za prenočišče in stanovanje odločena, svoje reči, šli smo nazaj na krov, da vidimo, kako bo ladija odrinila od obrežja, iz teržaške loke. Bili smo, kaker sem že omenil, štirje sobratje, trije domače slovenske provincije, eden pa dunajske; ta nas je pozneje zapustil v Kairi. Čas odhoda se je bolj in bolj bližal, bolj in bolj se je polnila ladija in vedno več se je zbiralo radovednega ljudstva na obrežju. Kar zažvižga, ali bolje rečeno mogočno zabučí domačemu obrežju v slovo. „Z Bogom“, „na svidenje“ kličejo v raznih jezikih na suhem ostali, „na svidenje“ ozdravljamo mi. Ob jednem sem se iskreno priporočil preblaženi devici Mariji, morski zvezdi, ter jo prosil naj nas srečno vodi pa ptujem in zopet zdrave nazaj pripelje v ljubo domovino. Dolgo sem še zeri nazaj proti bolj in bolj oddaljajočemu se obrežju; gledal sem na lepo teržaško loko, na naše tolikanj mi drage domače gore, ketere so tudi slednjič zginile izpred naših oči. Zadnji pozdrav domovini in vsim ljubim in dragim, potem pa sem obrnil oči naprej, moj duh pa je pohitel hitreje kaker ladija proti zaželenemu cilju.

Videlo se je še nekaj časa obrežje tožne Istre; slednjič je zginilo tudi to. Zdaj še le me je gnala radovednost, ogledat si ljudi in ladijo, ketera mi ima biti pet dni dom in zavetjišče. Mornarji, močni, zoper vse nezgode vterjeni možje, so bili večinoma dalmatinski Hervatje, govorili pa so skoraj le italijansko, vsaj z višjimi mornarskimi uredniki; le tu in tam se je čula, ako so bili nižji mej seboj, tudi hervaščina. Res čudno, da prevladuje na avstrijskem lojdu italijanščina, čudno tem bolj, ako pogledaš družinska imena posameznikov, ki ti jasno pričajo, da se pretaka v njih slavenska kri. Sicer pa vsa čast verlim urednikom lojdovim in tudi priprostim mornarjem; nam so bili vsi silno prijazni in postrežljivi. Kar je na ladiji naj bolj čudno, je pa to, da postanejo popotniki kaj hitro mej seboj domači. Najpoprej se vsekrižem poprašuje, odkod in kam i. t. d., potem se govori to in ono in slednjič se seznaníš tako, da bi mislil, da ste že stari, stari

znanci. Na naši ladiji sem zapazil dokaj višje gospode, več je bilo čeških grofov se soprogami; pripovedovali so, da popotujejo v Afriko, kjer se hočejo vdeležiti lova na leve. Posebno sem se seznanil z nekim gospodom, ki se je kaj rad pogovarjal o verskih rečeh, v katerih je bil dobro podkovan. Na ladiji je bral izpovedi sv. Avguština. Povedal mi je, da je protestant; iz vsega njegovega obnašanja in govorjenja pa sem spoznal, da je mož blagega mišljenja in poln verskega prepričanja. Naprosil me je, naj mu povem naslove nekaterih knjig, ketere obravnavajo verska vprašanja, kar sem mu seveda rad storil. Daj Bog, da ga pripeljejo te knjige s poti zmot na pravo pot resnice! Občudoval je ta mož redovnike in redovnice katoliške cerkve, ter ojstro obsojal ostudno gonjo francoske vlade proti redovom. Občevala sva veliko; slednjič se derznem venderle poprašati ga za njegovo ime in predstavi se mi za princa Hohenlohe. Skoraj bi ne bil verjel, toda zvedel sem, da je res knez in sicer iz protestantovske knežje hiše tega imena. Moža tolikanj blagega značaja in terdnih kerščanskih nazorov si bom ohranil s trajnem spominu.

Da tudi Angležev na ladiji ni manjkalo, je samo ob sebi umevno. Posebno prijazni in takoj z nami domači pa so bili Judje, katerih pač na nobeni ladiji ne boš pogrešal. Pogumni so ti te verste ljudje v govorjenju, toda kaker hitro se jame morje zibati, zgube pogum. Smešno je, kako se boje viharja! Preobširno bi bilo, ke bi hotel natančneje popisati posameznike in podrobnosti, dasi so včasih jako mikavne, tem bolj, ker postane na morju človek do človeka silno zaupen.

Kaj pa ladija? me boš morda vprašal, dragi bravec. Težko ti je prav popisati veliko ladijo, ako se še nigdar nisi vozil na nobeni. Ladija, s katero smo se vozili, je bila 120 metrov dolga, tedaj dalji, kaker vsaka hiša, da veči kaker vsaka cerkev. In kako lepo in prijetno je na ladiji! Zlasti prostori za odlično gospodo, katerih pa se poslužiš tudi ti lahko, ako imaš zadosti denarja, so tako gosposko krasni, da morejo tudi naj večega razvajeneža in mehkužneža v polni meri zadovoljiti. Ob straneh ladije imaš hodnike, po katerih se lahko sprehajaš in gledaš na morje. V ladiji sami imaš izbe, da, krasne dvorane, v katerih lahko kadiš in igraš glasovir, zopet druge, v katerih ješ in piješ, in slednjič majhine, toda lepe izbice, v katerih spiš in počivaš. Življenje na ladiji se mi je takoj priljubilo, ker je glede dnevnega reda podobno samostanskemu. Seveda te tukaj zvonec ne budi in

ne kliče k molitvi, pač pa te kliče k skupnemu obedu, kateri je seveda mnogo boljši in obilniši od samostanskega. Sploh morem reči, da gerdo obrekuje vsakedo, gdor ni zadovoljen s hrano in postrežbo na ladijah. Prej je vse predobro in vsega preveč, kaker pa slabo ali premalo. Sicer pa želodec na morju tudi več potrebuje, ker morski zrak pospešuje prebavljanje in je, kaker pravijo, tudi dobro, da imaš polu želodec, ako se hočeš obvarovati morske bolezni, ketera je sicer vsaj prvi dan naše morske vožnje vsem milostljivo prisanesla. Saj je bilo pa tudi morje mirno in gladko kaker olje.

Ker je na ladiji po francoski ali tudi angleški navadi glavni obed proti večeru, je pač umevno, da se mi po obedu ni ljubilo takoj se spraviti k počitku, zato sem se vernil nazaj na krov. Kako lepo je na morju, zlasti zvečer! Spominjal sem se kar nehote besed sv. pisma, ki pravi: „Njegovo je morje in on ga je vstvaril, in suho so njegove roke naredile. Pridite, molimo, in padimo na tla, in jokajmo pred Gospodom, ki nas je vstvaril“ (Ps. 94, 5, 6). Res „Kako veličastna so tvoja dela o Gospod! vse si v modrosti naredil!“ (Ps. 103, 24).

Drugo jutro, smo zagledali italijansko obrežje z raznoverstnimi mesti, katerih pa tudi z daljnogledom nisem mogel natančneje razločiti, le mesto Bari se je že bolje videlo, deloma ker smo bili bliže obrežja, deloma pa zato, ker so se bile megle že razperšile. Znamenito je to mesto, ker se časti tam truplo sv. Miklavža, iz otročjih let vsem tako ljubega svetnika.

Popoldne okoli tretje ure smo zagledali mesto Brindizi, kjer smo se tudi vstavili. Kolika sprememba v dveh dnevih! Ko sem zapustil pred dvema dnevi Gorenjsko, je bilo tako mraz, da sem kar trepetal, akoravno nisem Bog ve kako občutljiv. V Brindizi pa je sijalo že tako gorko ljubo sonce, da mi je bil plajšč kar popolnoma od več. Lepo lego ima to južno italijansko mesto, katero je pač slavnije in znamenitiše po svoji zgodovini, kaker pa po svoji sedanjosti. Ker je naš parnik tukaj čakal dve uri, je samo ob sebi umevno, da smo šli na suho ter stopili na laška tla. Koliko lenega ljudstva je bilo zbranega v obližju loke in tudi po mestnih ulicah! Nikaker se pač ne smemo čuditi vboštvu, katero se povsodi zapazi na Italijanskem, saj je ljudstvo tega samo krivo, ker lenari v svojem „dolce far niente“, po naše v sladki brezdelačnosti. Da pa taka brezdelačnost ljudstvu ni v dušni in tudi ne v telesni prid, je pač samo ob sebi umevno.

Z enim svojih tovarišev grem naravnost proti škofijski cerkvi. Ulice in hiše pričajo, da ima to mesto svojih dni lepšo polovico že davno za seboj. Ogledala sva škofijsko cerkev in cerkev sv. Terezije; obe ste sicer iz sekanega kamena, toda vbožni in zapuščeni. — Ko se verneva na ladijo, zapazim začuden, da je bilo vse polno lahkoživega laškega ljudstva na njej; eden ti je ponujal to, drugi drugo; vsak je hotel kaj prodati, vsak kaj zasluziti. Kar razgernili so bili prodajavci svojo kramo, kaker pri nas včasih ob času cerkvenega žegnanja pred cerkvijo. Še celo italijanske muzikante in pevce smo dobili na krov. Kako lepo so brenkali na svoje mandoline in kitare in kako živo so prepevali v lepo donečem svojem jeziku! Po vsaki pesmi so pa pobirali miloščino, ali plačilo za vžitek, keterega so nam pripravili.

Čas odhoda se bliža, že zapuščajo kramarji sè svojo kramo in muzikantje sè svojo godbo ladijo, nikaker pa nočejo zapustiti nas. Še se suhega ponujajo in vsiljujejo svoje reči, pevci in muzikantje pa zasedejo neki čoln, ter nam pod našo ladijo z nova začnejo brenkati in peti naj bolj priljubljene italijanske pesmi: „Sta. Lucia“ in druge. Peli in brenkali so še, ko se je ladija že začela premikati, seveda so stegovali tudi še svoje klobuke, s katerimi so prav v zadnjih trenutkih še mariskaj vjeli. Še enkrat primejo za strune, v močnem akordu zadone kitare in mandoline in pevci kličejo: „Addio“. Da addio, z Bogom, lahkoživi rod apuljskega obrežja!

Vožnja po morju, kjer se adrijansko objemlje z jonskim, je navadno nemirna; mi smo pa imeli mirno morje. Rad bi bil natančneje ogledal, ali pa vsaj od daleč videl krasni otok Korfu, toda ni bilo mogoče, peljali smo se po noči mimo. Zjutraj dne 24. januarija stopim na krov in zagledam pred sebo Gerško in gerške otoke. Med njimi ima posebno lepo lego Zante, na katerem sem z daljnogledom zapazil tudi veliko in lepo mesto. Eden izmed tovarišev je imel še nekaj kranjskih klobas seboj, ketere smo povžili v obližju po svoji preteklosti tolikanj slavne Gerške. — Sicer pa, dragi bravec, ako prideš kedaj do tega, da ti bo treba na morje, nikar ne jemlji seboj jedi, teži ti le pertljago, dela ti napotje, je pa po vsem nepotrebno, ker na ladiji dobiš toliko in sicer tako dobro pripravljenega, da lahko pogrešaš to, kar bi bil rad vzel seboj na pot. Proti večeru je postalo morje nekoliko nemirno in neketerih se je lotila morska bolezen. Najhujše je postalo, ko smo se vozili mimo zloglasnega

nosa Matapanskega in večina popotnikov je zbolela na morski bolezn; skoraj edini sem bil, kateremu je prizanesla. Otok Kreto ali Kandijo z visokimi gorami, na katerih se je blesketal sneg, smo pustili na levi, ter jo se vsa močjo rezali proti Afriki. Morje je poglelo; nekateri so ozdraveli, drugi so terpeli tudi nadalje, vreme pa je bilo skoraj celi 25. dan januarija deževno, za kar se pa nismo veliko zmenili, saj smo imeli dan pozneje stopiti na afrikanska tla, v Aleksandrijo. Hitreje kaker ladija pa so bile naše misli in želje, ki so se mej tem ko smo se še vozili po morju, že zdavno mudile v Egiptu, kateri tolikanj slovi po svoji stari zgodovini in umetnosti, v Egiptu, katerega sto in stokrat omenja tudi sv. pismo vže za časa Abrahama, Jakoba, Jožefa in Mojzesa; pa tudi nam kristjanom je Egipt sveta dežela, saj se je v njem mudila sv. družina, da so se spolnile besede, ketere je v daljni preteklosti prerokoval prerok Ozej: „Iz Egipta sem poklical svojega sinu“. (Ozej 11, 1). Ker je morje postalo popolnoma mirno, smo se vlegli s prepričanjem spat, da se zbudimo pred afrikanskimi bregovi.

Preden se je ladija 26. januarija zjutraj vstavila, sem bil pokoncu; rad bi bil od daleč že videl Aleksandrijo, pa je bilo megleno in verhu tega je deževalo, zapazil sem le svetilnik aleksandrijski, znani „Pharus“, in celo versto lučic ob obrežju, družega se ni videlo. Slednjič se vstavi ladija, mi pa iz serca zdihnemo: „Hvala Bogu!“ Komaj smo se pa vstavili, že je kar mergolelo ljudstva na ladiji in okolu nje. Kaker mačke so plezali berzonogi afrikanci po naši ladiji, ter se vsiljevali za vodnike in kaj vem za kaj še. Raznoverstni obrazi, beli, temno čerri, erjavi, rumenkasti stopijo pred te, ter lomijo iz raskavega gerla vse mogoče, ali bolje rečeno ne mogoče evropejske jezike. Toda so-bratje, katerim je Sv. Dežela znana, so nas doma že učili, da naj se nikar ne izročimo tem ljudem. Ako se jim izročiš, izročiš se v milost in nemilost in drago vtegneš plačati svojo naglost. Čakali smo mirno, to tem raje, ker smo pričakovali ljubljeneга sobrata domače provincije, ki tukaj že tretje leto goreče deluje v dušni prid afrikanskih Slovencev. Gledal sem, kje se bo prikazala erjava halja, toda gledal sem zastonj, p. Benigna ni bilo. Kar stopijo pred nas trije gospodje, kateri nas priserčno pozdravijo v imenu aleksandrijskih Slovencev, ter nas preprijazno povabijo za popoldne v čitalnico društva „Slovenska Palma ob Nilu“. Jako dobro nam je dela ta prijaznost, za katero jim bodi po tem potu

izrečena preserčna hvala! Arabci le še silijo v nas in treba je bilo vse naše arabske modrosti, da smo jih odpodili; vsaj začasno je pomagalo „ruh emši“ t. j. poberi se, ali pa „muš avzak“ t. j. ne potrebujem te. Povedali pa so nam tudi prijazni gospodje rojaki, naj mirno počakamo frančiškanskega postrežnika; in res kmalu pride turško oblečen starček, ki me nagovori v dobri italijanščini, ter pove, da je on poslan iz samostana, pokaže mi tudi na persi pripeto ploščico, na kateri sem zapazil križ Svete Dežele in napis: Sv. Katarina. Varno in dobro nas pripelje brez vsaketera sitnosti mimo carinskega urada in spravi na voz, kateri nas pripelje do samostana. Pred samostanom zapazim meniha z dolgo častitljivo brado, pogledam ga bolje, ter spoznam p. Berigna, tovariša pa, zlasti njegov nekedanji sošolec, nikaker ne moreta verjeti, da bi bil ta tolikanj bradat pater Benigen. Da smo se prav priserčno pozdravili, ni treba pripovedovati in precej potem, ko smo se do celega nagledali častitljive brade, smo poprašali po zakristiji. Bilo je še rano zjutraj in hrepeneli smo tudi iz serca po daritvi sv. maše, saj smo jo morali radi vožnje po morju trikrat opustiti. Bil je ravno spomin sv. Polikarpa, tolikanj imenitnega junaka Jutrovske cerkve. Akoravno sem iz serca želel sè vso pobožnostjo opraviti naj svetejšo daritev Vsegamogočnemu v zahvalo, da me je njegova neskončno previdna očetovska roka srečno pripeljala v Egipt, me je vendar nekako nekaj motilo. Dozdevalo se mi je namreč, da se altar in cerkev pred menoj vertita in skoraj sem se bal, da bi ne dobil namestu na morju morsko bolezen pred altarjem v cerkvi sv. Katarine. Parkrat se je bilo treba prijeti altarja, pa, hvala Bogu, kmalu je minilo. Sicer sem pa pozneje zvedel, da se tako godi tudi drugim. (Dalje prih.)

Novi generaljni minister našega reda,

izvoljen pri generaljnem kapiteljnu v Rimu v soboto pred binkoštni, je prečastiti pater Dionizij Šuler, bivši provincialni minister v Turingiji na Nemškem. Kaker smo že zadnjič omenili, so dandanašnji najbolj cvetoče okrajine našega reda v nemškem cesarstvu. Najmogočniša je mej vsemi saksonska sv. Križa; najsrečniša pa okrajina svete Elizabete v Turingiji, od koder je bil prejšnji generaljni minister p. Alojzij Lauer, in je zdaj tudi njegov na-

slednik, p. Dionizij Šuler. — P. David Fleming, iz angleške okrajine, ki je po Lauerjevi smerti vladal red ko generaljni vikarij, bi bil sicer zdaj blizu enoglasno izvoljen za generaljnega ministra; ali sveti oče so ga hoteli imeti prostega za svoje namene. Tako se je torej večina volivcev odločila za imenovanega nemškega patra, ki je, kakor slišimo, pobožen, učen in skušen mož v najprimerniši za to službe dobi življenja, v svojem petdesetem letu. Bog mu daj torej milost in pomoč, da bo mogel vladati red po njegovi sveti volji ter ga v celoti povzdigniti na stopinjo njegove domače in drugih cvetočih nemških okrajin. V ta namen bodi v molitev priporočen vsem našim bravcem.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine goriške: Ana (Marija) Jug iz Volč, Terezija (Klara) Černe iz Gergarja, Katarina (Elizabeta) Lapajne iz Ponikev, Marija (Frančiška) Goljevšček iz Gorenjega polja, Katarina (Marta) Bregant iz Gorice, Apolonija (Koleta) Leban iz Tomina; biljanske: Katarina (Frančiška) Zdroč iz Biljane; libušenjske: Uršula (Marija) Leban iz Ravni, Terezija (Elizabeta) Gregorčič iz Krna, Uršula (Marija) Skočir iz Vrsna; Neža Žnideršič, vzgledna tretjerednica iz Loke pri Zidanem mostu.

Nadalje se priporočajo v molitev: Neka bolna oseba iz Libušnjega; neki mladenič za spreobrnjenje; neka družina; Marijina družba na Libušnjem; več tretjerednic, tudi tam; neka tretjerednica na Blokah v razne dobre namene, zlasti za poterpljenje in sereno premagovanje hudih skušnjav; neka učenka za dober vspeh v šoli in da bi mogla, če je božja volja, vstopiti v samostan; dve tretjerednici priporočate svoja moža za pravo spoznanje; neka hči svojega očeta za poboljšanje; dva mladeniča za pravo spoznanje; neka žena priporoča moža za zdravje; neka mati svoji dve hčeri, da bi prvo sv. obhajilo po vredno prejeli, tudi svojega sina za pravo spoznanje; neka tretjerednica, da bi mogla svete zakramente pogosto in po vrednem prejemat, da bi mogla hude skušnjave premagati, da bi bila popolnoma vdana v božjo voljo, priporoča tudi svojega spovednika za zdravje, svojega očeta, svojega brata, nekega novomašnika; tretjerednica M. H. T. za pomoč v neki težavi; U. S. svojega sinu, da bi bil rešen iz Brazilije; neki oče za srečen dušni in telesni stan svojim otrokom in da bi vsa družina v milosti božji živela in se enkrat tudi tako

s tega sveta ločila; J. K., da bi spoznal nevarnost, v kateri živi, in jo zapustil; M. S., da bi ozdravel od bolezni v persih in v nogah; neka bolna oseba za ozdravljenje oči in bolečin v glavi; Fr. K. v L. za pomoč v stiskah in britkostih; J. S. v P. za zdravje, za dar poterpežljivosti in polajšanje v notranjih bolečinah, in pomoč v bolezni na očeh; priporoča tudi svojega terdovratnega sinu, da bi prejel sv. zakramente; neka žena priporoča svojega hudobnega moža; neka pobožna oseba svojo sestro, da bi se spreobrnila; neka mati svojega terdovratnega sinu; neka tretjerednica iz J., da bi ji Bog dal, kar prosi za svojega moža in otroke; neka dekle za odvernjenje bolezni zaradi strahu; neka žena za potolaženje jeze, serda in zavidnosti; neka druga žena za varstvo pred močjo sovražnikov; neki visokošolec, da bi bil obvarovan pred zapeljivostjo sveta in da bi skušnjo srečno dočkal; A. M. tretjerednica, mati šestih otrok, za ozdravljenje nevarne bolezni na nogi; neka bolna oseba za zdravje; M. M. za dar razvitljenja duha in pravega spoznanja božjega; F. M. za dušne in telesne potrebe; O. M., da bi se vresničilo njeno spreobrnjenje, za mir in edinost v družini; H. M., da bi se odvadil ostudnega pijančevanja; R. M., da bi mogel vestno spolnjevati dolžnosti svojega stanu; M. V. za dar pravega spoznanja, in da bi mogla skušnjave premagati in sv. zakramente po vrednem prejemati (poslanih 10 K. obnememo namenu primerno; Bog poverni!); neki učenec, da bi rasel v čednostih in za ljubo zdravje in da bi zrelostno skušnjo srečno dostal.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: K. K. za ozdravljenje dveh nevarno bolnih oseb; M. M. v Braslovčah za pomoč v neki nesreči; M. H. T. za pomoč v mnogih težavah; B. Z. in M. Z. za ozdravljenje bolne matere in sestre; U. S. za pomoč v hudi zadregi; A. B. iz Tersta za pomoč zadobljeno po prošnji M. D.; G. G. v Gradeu za ozdravljenje svoje nečakinje na očeh hudo bolne; M. J. v M. za večkratno pomoč v raznih dušnih in telesnih potrebah, zlasti za povoljen uspeh pri učenju; M. K. v R. za čudovito hitro vslišanje po priprošnji sv. Antona Padovanskega; Fr. K. v L. za več milosti za dušo in telo naši ljubi Gospe presv. Serca, sv. Jožefu, sv. Frančišku in sv. Antonu Padovanskemu; Frančiška Adamič iz Sodražice, da je njen štiriletni sin Gregor, ki je bil hudo bolan in je vsled bolezni tudi vid popolnoma zgubil, po ljubi Materi Božji in svetem Antonu, preden je bila končana devetdnevnic v ta namen začeta, popolnoma ozdravel in tudi vid nazaj dobil.

se bogato nadarjeno razumništvo mogočnega bratovskega naroda krepko poprijelo velike ideje svojega ženijalnega rojaka rešivši se „okovov krajnega oposebljenja in narodnostnega samoljubja“, premagavši tesnoserčne pomiselke, katerim se, žal! kakor je videti, mnogi preradi vdajajo.

Sicer je vestna natančnost v verskih kakor v znanstvenih rečih gotovo lepa in potrebna; ali tako se zagledati v kako malenkostno podrobnost, da se prezre vse, kar je okoli nje, da se poglobitve reči, zlasti kar posameznosti veže v celoto, ne vidi in ne ve najti niti iskati, to je vendar le v škodo in ne v korist. Eden najnovejših primerov take prevelike natančnosti na verskem polju bi vtegnil biti ta, ki ga zavrača učeni barnabit *Cesare Tondini de Quarenghi* v italijanski revisti „*Cosmos illustrato 1903 fasc. 3. str. 240* id. Prof. Golubinskij v Moskvi je terdil v nekem delu izdanem leta 1899, „da je pravoslavni cerkvi, zvesti duhu starih kánonov, popoluoma nemogoče sprejeti gregorijanski koledar v svoji polni obliki“; vesoljni zbor nicejski je namreč, kakor pravi, izobčil tiste, ki bi hoteli z Judi obhajati veliko noč, in leta 1593 je neki velik cerkveni zbor v Carjem gradu prav tisti anathema zakadil proti gregorijanskemu koledarju, ker je sodil, da pride po njem pogosto do takega skupnega praznovanja. Tondini kratko in krepko pobija učenega profesorja; vendar mi ne bomo navajali njegovih dokazov. Recimo, da bi bilo res tako, kakor terdi Golubinskij, — ali naj torej zavoljo zgolj cerkvenih, to je, po isti oblasti vedno spremembe zmožnih človeških naredeb, če molčimo o vsem drugem, raztergano ostane božje delo, to je cerkev sama? Kaj bi pač Kristus rekel o taki tenkovestnosti? Ali ne morebiti, kar je zapisano Mat. 23, 24?

Primer podobne prevelike natančnosti v jezikoslovnem preiskovanju imamo v prvem v začetku omenjenem spi-u v knjigi Izvestij, o kateri govorimo. To je spis z naslovom „Образование сравнительной степени въ славянскихъ языкахъ,“ v katerem pisatelj, A. L. P o g o d i n terdi za Lorentzem im Soboljevskim, da imamo v polabskih oblikah „*u a s t a r ê s s e, s e m n ê s s e, t j o r d ê s s a*“ in v staroruskih „*старѣшина, старший, множашая*“, itd. ohranjen prvotni „litvo-slavenski“ sufiks, ki je bil -ѣшь (brez j za ѣ). Ali je to res ali ne, to je za „*profanum vulgus*“ jako neumno vprašanje seveda, ali pri nas jezikoslovcih je to cela državna afera. Po moji misli torej imenovani gospodje navedenim oblikam preveč pomena pripisujejo, preziraje pri tem navadno staroslovensko končnico -ѣи, -ѣишь, ki ima gotovo ѣ (t. j. jъ) za ѣ. Zame v resnici nikakor ni dokazano, da je zraven -ѣишь kedaj egzistirala končnica -ѣшь ko prvoten od onega različen sufiks. Pogodin se sklicuje zlasti na našo slovenščino, opiraje se na Valjavčev spis „Novoslovenski komparativ prema staroslovenskomu glede na formaciju“ (Rad, t. 35). Znan mu je seveda tudi istega našega učenjaka „Prinos k naglasu u (novo)slovenskom jeziku i hrvatskoj kajkavštini“, ali, žal, da je pregledal, kakor kaže njegovo citiranje, v ta namen samo, kar stoji v Radu t. 121 str. 142—152, kjer obravnava „naglas u komparativu — u hrvatskoj kajkavštini“ in še tega ne zadosti natančno, ker pravi, „что -еши или -ѣши почти всегда привлекаетъ къ себѣ ударение.“ Ali herv. kajkav-

ščina končnice *-iši* celo ne pozna (tudi Dainko piše le *-eši*); kranjska slovenščina in prekmurščina, ki ima to končnico, pa je nigdar ne povdarja, kakor bi se bil Pogodin lahko prepričal iz toma 119. Prav pa je opazil, da „не встрѣчаемъ образованій съ сѹф. *iji* или *ijši*“, samo da si menda ne ve razlagati, z a k a j n e. Vzrok je ta, ker se *-ijši* pri nas ne more drugači izgovarjati ko *-iš*, kakor *nitij* ne drugači ko *niti*, *Jurij* ne drugači ko *Juri*; oblik brez *š* pa naša slovenščina v starišem času, razen v kakem adverbiju, ne rabi; še le iz Ravnikarja navaja Valjavec imenit-niji; Kopitar ima v slov. hitriji, pravičniji. Kakor se pa *j* v kranjski, štaj. in prekmurski slovenščini za *i*, naj si bo prvotni *i* ali pa iz kratkega *ĭ* (prim. *Jerni* za *Jérnej*, Dalm.) ne more slišati, tako se tudi za diftongom *ei* ne more, ki nastaja v imenoyanih narečjih iz dolzega *ĭ*. Ta diftong pišejo naši stariši pisavci zdaj z *ei* ali *ej*, zdaj z *e* ali *é*; samo na sebi bi bilo torej n. pr. iz *чистѣшии ravno tako lahko čistejši kakor čistéši, pa nič menj eno kakor drugo lahko tudi iz *чистѣишии. Iz katere oblike je v resnici, tega iz gori navedenih narečji ne moremo vedeti; vemo pa iz koroškega. To narečje ima namreč za navadni dolgi povdarjeni *ĭ* diftong *ie*, za kratki *ĭ* pa ali *e* ali *a*: „nashliedne prad vsiem hudiem na tam suiete“ (Duh. bran.), za *ĭ* ima pa stanovitno *ei*: „zhisteishe, svateishe, suadzheishe, lubesnieishi“ itd. Za prvotni sufiks **-ĭshĭ* torej pri nas ni dokaza. In jaz bi dejal, da se tudi v malorus. „весельшии“ itd. gor. lužiškem *močniši*, na kar se nadalje sklicuje Pogodin, tak sufiks ne da dokazati, ker je tudi tu brez dvojbe *j* v *i* potopljen. In v srb. „старѣшина“, starorus. „старѣшина, множащая“, staropolj. „nablagoslawnie s z y“ itd., kedo nam je porok, da ni v teh primerih *j* potopljen v naslednjem *š*, kakor je n. pr. stopljen z naslednjim soglasnikom v hrv. „dóci, dōgjēm, náci, nāgjēm“ itd., ali da je sploh kakor koli zgubljen, kakor v hrv. „nēmati, nēmām“ za „nėjmati, nėjmam“, ali v našem „ranik“ iz „rajnik“ (Kastelec: „ranikim starim“, Trubarjeva postila: „ranciga“ zraven „rainciga, rainik“). Iz Trubarja imam zabeležene tudi primere: „Rasbunike“ (za „razbojnike“), „rasbonikou goft“ (Räuberwald), „mahine“ (za „majhine“), „vmahinil“, „mlashi“ (za „mlajši“), „Crishate“ (za „križajte“); iz prekmurščine: „hūši, hūša“ (za „hujši, hujša“). Primeriti je tudi hrv. „neka, nekate“ (primorski in ogerski Hervatje govore: „neka me truditi, nekate misliti“, Rad XX, str. 96) in naše dolenjsko: „niká, níkát“ (za knjižno „nikar, nikarte“, *noli, nolite*, iz „nehaj, nehajte“, iz česar je tudi „naj“, kar je ohranilo v zvezi z infin. tudi še pomen *noli*, „naj dvojiti“ *noli dubitare*, hrv. pri Frankopanu; v pomenu navadnega hrv. „neka“ *mōge* ima Trubar tudi še „najte“ in „najta“: „najte Boga sahalimo“; „najte pak my ja gledamo“ . . . Najta ja nikar dolgo ostanemo . . . Bleiben wir ja nicht lange . . .). Kakor je „neka“, „niká“ iz „nehaj“, tako bi vtegnilo biti iz skerčenega „naj (ti dam)“, „najte“: „ná, náte, náta“, *da hast*, itd. (vender „ná“ ni, kakor pravi Pletersnik, tudi interj., s katero kličejo n. pr. krave; ta je „njá“). — Kako se da iz pred komparativnim sufiksom *-jos* najpriprostejše in najverjetniše razlagati, sem omenil mimogrede v 5 zv. 19. teč.